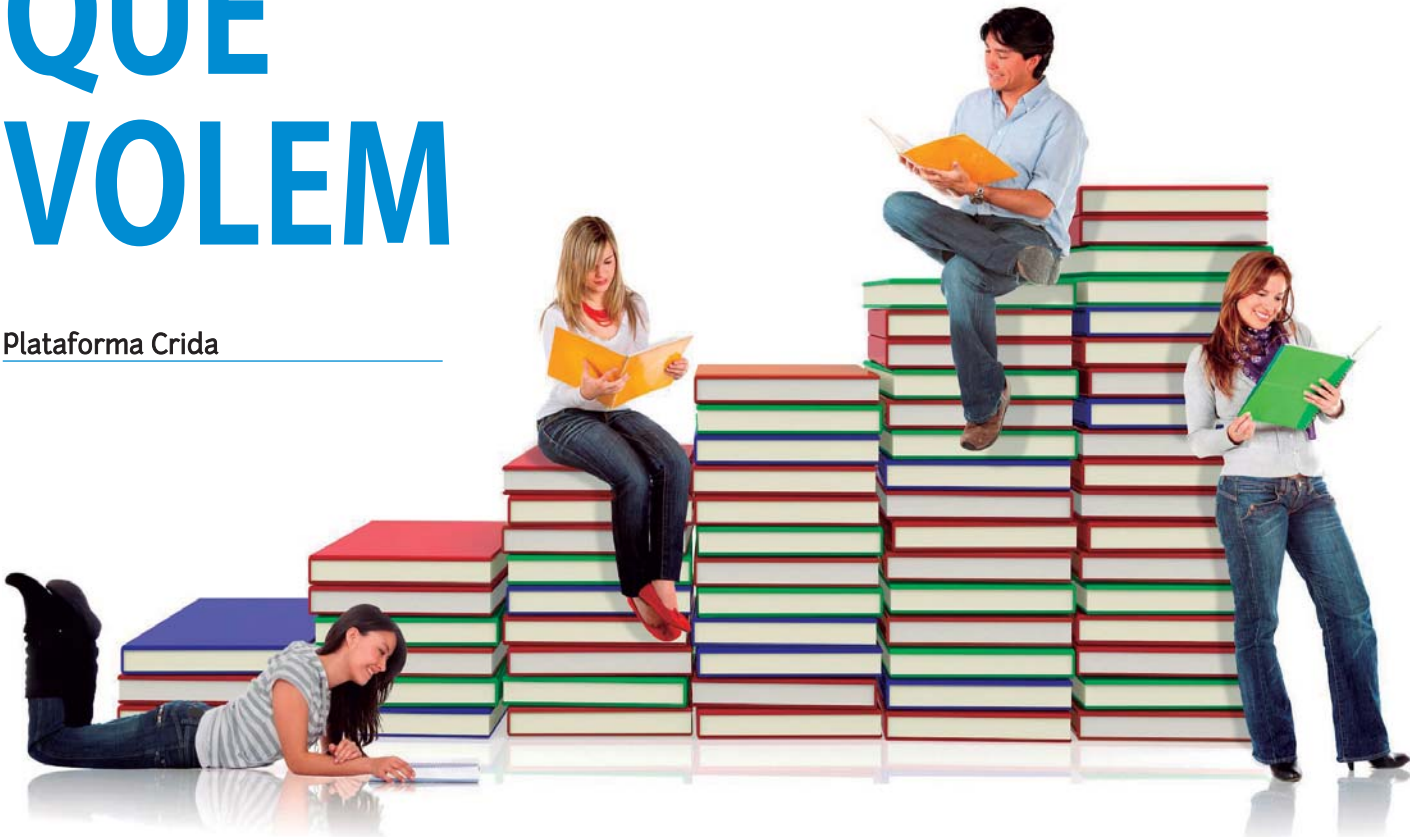

L'ESCOLA QUE VOLEM

Si la democràcia significa gestió popular del poder, cada ciutadà podrà participar-hi en la mesura que disposi d'instruments per a informar-se, expressar-se, discutir, deia Francesco Tonucci. I no seria necessari afegir res més per explicar quina escola volem.

Plataforma Crida

L'escola que volem els pares i mares, docents i alumnes d'aquest col·lectiu de la comunitat educativa és el que ens ha duit a lluitar, des de fa més de tres anys, contra una democràcia escamada, pervertida i degenerada que, des del poder i des del sistema educatiu, ha demostrat que no pretén ni la participació, ni la informació, ni la expressió, ni la crítica de la ciutadania. Perquè, en el fons, no pretén ni formar ni educar persones, sinó reproduir un sistema polític i econòmic basat en la **desigualtat, la privatització, la jerarquització, la competitivitat, l'individualisme, la segregació, l'homogeneïtzació, la manipulació, el consumisme, la mercantilització i la**

por a la llibertat; és a dir: la LOMCE. I, precisament, l'escola que volem respon als principis que puguin fer dels nostres infants i joves persones capaces de transformar aquest sistema mitjançant el coneixement i la formació integral com a persones perquè democràcia pugui significar poder popular i participació de la ciutadania. I això només es fa des de l'educació i des de l'escola.

L'escola que volem hauria de tenir una finalitat bàsica: garantir la **igualtat** d'oportunitats. I per a fer-ho possible, que ho és, ha de començar per compensar les desigualtats del model social actual. Això suposa discriminar positivament sectors socials especialment desfavorits mitjançant una major dotació

pressupostària, material i humana, en educació i que, defugint de criteris igualitaristes, prioritzis determinades zones, col·lectius i centres més necessitats davant uns altres. Però, sobretot, suposa destinar els doblers públics a centres públics, els únics capaços de dur a terme aquest objectiu sense subterfugis.

L'escola que volem ha de ser, per tant, una escola **pública** que, lluny d'eufemismes que emmascaren la realitat, significa educació en un centre públic, amb finançament públic i de gestió pública. La subvenció amb doblers públics a centres privats, els que s'anomenen centres concertats, és una més de les formes de privatització de l'educació pública. I la priva-

tització en educació no és només una qüestió econòmica, suposa al mateix temps una privatització ideològica (ideari de centre), religiosa o no, que atempta contra el principi de laïcitat, de respecte a la diversitat, de científicitat... de tot el que una educació de qualitat, no segregadora i inclusiva ha de garantir per a tothom. Però també afecta les formes de gestió. Quina escola privada, concertada o no, es gestiona de forma participativa per part de la comunitat educativa? Intervé la comunitat educativa en l'elecció del director? És pública i transparent la selecció del professorat? Les línies pedagògiques i els criteris d'organització es decideixen al claustre de professors? La tan reivindicada autonomia de centre no pot amagar,

com s'esdevé en alguns casos, la gestió empresarial d'un servei públic i gratuït que respon al dret universal a l'educació. L'autonomia que necessita l'escola és pedagògica, per poder-se adaptar a la seva pròpia realitat, no privativa.

*L'escola que volem és, per aquest motiu, una escola **democràtica** en la seva gestió, oberta i transparent, participativa i no jerarquizada, ni estratificada entre els seus treballadors que, com a equip de professionals, sense distincions, prenen les decisions pedagògiques que afecten el procés d'ensenyament-aprenentatge dels alumnes. I si els pares i mares en són part activa i fonamental en aquest procés i cal que estiguin implicats en la seva gestió, l'alumnat també hi ha de tenir veu, ser escoltat, participar i tenir vot. Per a formar ciutadans que participin dins una societat realment democràtica, l'escola ha d'educar els infants dins la participació amb tot el que això suposa: discussió, presa col·lectiva de decisions, res-*

*ponsabilitat, implicació... també pel que fa a la gestió de la seva pròpia educació. Els alumnes no poden ser simples receptors de normes, de coneixements i de principis, sinó els principals actius de les normes, dels coneixements i dels principis que algun dia puguin ajudar a transformar la nostra societat en un món més just. En aquest sentit el programa *Filosofia 3-18* hauria de ser un eix fonamental dins el currículum dels centres educatius; n'és part de l'escola que volem.*

*L'escola que volem s'hauria de regir, d'acord amb aquest pressupòsit, per un principi de **col·laboració** que no afecta exclusivament el treball cooperatiu dins l'aula, sinó també la gestió del centre, els continguts dels currículums, les pautes de convivència... Col·laboració i cooperació, dins la comunitat educativa que és una escola, com a valor, com a objectiu i com a vivència, davant la competitivitat que prima l'èxit concebut com a superioritat d'unes persones sobre les altres i com a*

possibilitat d'obtenir un major rendiment d'aquest èxit. Sabem que només es pot aprendre compartint el saber, que només es pot viure comptant amb els altres i que formar-se i educar és aprendre i ensenyar a viure.

L'escola que volem, per això, ha de ser una escola inclusiva

L'escola que volem necessita, així, persones conscients de que viuen en societat, de que aprenen els uns dels altres, uns amb altres, de forma comunitària i col·lectiva, i, sobretot, que només podrem millorar i transformar aquesta societat i ser més feliços si ho feim entre tots. Els infants no necessiten aprendre-ho, és part de la seva experiència vital i de la seva supervivència la necessitat de la col·lectivitat: la família, l'escola, el barri, els amics... Una experiència sovint malmesa per situacions de marginació i

*d'injustícia que qualsevol sistema educatiu ha de ser capaç de contrarestar. La **solidaritat** i la **justícia** han de combatre dins l'escola l'individualisme que sovint preval en el nostre entorn, tant pel que fa al procés d'aprenentatge com pel que fa als aspectes organitzatius i de relacions humanes, de forma efectiva i vivencial, més enllà dels pronunciaments teòrics dels objectius que se solen contradir després dins la concreció del currículum escolar (avaluació, qualificació, agrupament, promoció...).*

*L'escola que volem, per això, ha de ser una escola **inclusiva**, no segregadora, en qualsevol vessant de les que es manifesten socialment i que es traslladen a l'escola amb la generació d'aïllament, guetos, major desigualtat... violència, i ho justifiquen, de vegades, d'acord amb un aprenentatge més eficaç. Inclusió implica més possibilitats d'aprenentatge, més aprenentatges (entre sexes, entre cultures, entre llengües...) i també possibilitat de superar dèficits individuals en aspectes molt diferents, principalment pel que fa a la sociabilitat i a la convivència. Perquè inclusió significa arribar, a partir del respecte i de la tolerància, no de la permissivitat, a unes normes de convivència comunes en una mateixa aula, en un mateix centre, entre desiguals, com és, de cada vegada més, la societat en la qual vivim.*

*L'escola que volem, llavors, parteix de la **diversitat**, de sexes, de cultures, de llengües... no com a problema, sinó, sobretot, com a riquesa, riquesa de coneixements, d'experiències i de vida. Però també com a defensa i reivindicació de llengües, de cultures i d'identitats minoritàries que pateixen l'homogeneïtzació d'un sistema social i econòmic*

mundial cada vegada més globalitzat fruit d'interessos econòmics i de dominació que, en el nostre cas, es tradueix en la necessitat d'una escola en català que respecti la nostra identitat i integri els nostres alumnes en la realitat del país on vivim.

L'escola que volem és, també, diversa en les formes de coneixement, d'aprenentatge i de pensament. I és, per tant, una escola **laica i plural**, on els mètodes, els instruments i les fonts d'informació, estan diversificades lluny de la manipulació ideològica i religiosa i del pensament únic que se sol manifestar en els llibres de text o en la mateixa organització dels continguts del currículum (Religió catòlica com a matèria educativa). El pensament lliure i la lliure expressió de les idees per part de qualsevol membre de la comunitat educativa són requisits indispensables per a una educació democràtica, científica i humanística que, únicament, ha de tenir com a límits el respecte als drets humans universals i l'absència de manipulació.

L'escola que volem, de la mateixa manera, ha de regir-se, en el seu funcionament i en els seus valors, sota criteris

de **sostenibilitat** i de diversitat en la defensa del medi ambient, no només creant hàbits de reciclatge i d'estalvi de recursos, sinó també amb l'ofertament d'alternatives al consumisme desenfrenat que l'entorn social potencia principalment a través dels mitjans de comunicació, de tanta influència sobre la població més jove. Aquests mitjans, malgrat les al·lusions constants, ja inevitables, al tema ecològic, segueixen dominats pels interessos de les grans corporacions productives interessades únicament en el benefici creixent a qualsevol preu del mercat de la globalització. L'escola ha d'afrontar, mitjançant la cons-

cienciació, la denúncia i la pràctica quotidiana, la necessitat de defensa del planeta i fer conscients els alumnes d'un futur immediat a partir del mateix entorn en el qual vivim: una illa dominada per la destrucció del territori i l'especulació.

L'escola que volem, en conseqüència, pensa en les persones, en la seva **formació integral**, amb l'objectiu fonamental d'aconseguir la felicitat, en la qual el benestar material i el treball és només una de les seves vessants. Els alumnes són molt més que futurs treballadors formats per ser rendibles i productius dins el mercat. És més, una

formació completa ha d'incloure estratègies, recursos i actituds personals que els permetin ser crítics amb la mercantilització extrema i radical d'un sistema que progressivament arraona les vessants més humanes, artístiques, emocionals i de lliure pensament de les persones en tots els àmbits de la vida. L'educació ha d'equilibrar totes aquestes vessants, des de les tècniques i científiques fins a les artístiques i humanístiques, per permetre als alumnes desenvolupar-se íntegrament, cadascú a partir de la seva pròpia individualitat. Aquest intencional desprestigi de la teoria davant la pràctica, de la paraula davant els fets, del pensament davant la materialització, de l'art davant la tècnica, només pot comportar alienació i deshumanització en uns infants que, més que ningú, necessiten trobar el seu propi camí com a persones. La música, les arts plàstiques, la filosofia... han de recuperar dins l'escola el seu lloc natural.

L'escola que volem, en definitiva, és aquella que reuneix les condicions per generar ciutadans informats, participatius i crítics, capaços de transformar aquesta societat en un món millor sense por a la llibertat. ■

